

Słowackie władze grają trzecim pakietem energetycznym

Jakub Groszkowski

31 lipca, blisko półtora roku po wyznaczonym terminie, słowacki parlament przyjął nowelizację ustaw energetycznych, wdrażając regulacje trzeciego pakietu energetycznego UE. Zmiany w prawie wprowadzają liberalizację rynku energii elektrycznej i gazu, wzmacniają pozycję konsumenta i niezależność organów regulacyjnych. Nowelizacje wymagają jeszcze podpisu prezydenta. Regulacje zakładają pełny rozdział właścicielski (*ownership unbundling*) między spółkami przesyłowymi a dystrybucyjnymi zarówno na rynku energii elektrycznej jak i gazu. W przypadku rynku gazu ustawa umożliwia jednak rządowi odstąpienie od rozdziału właścicielskiego i poprzestanie na rozdziale menedżerskim (ITO). Przyjęcie takiego rozwiązania oznaczałoby, że koncern energetyczny może pozostać właścicielem zarówno części przesyłowej, jak i dystrybucyjnej i utrzymywać nad nimi kontrolę pod warunkiem zagwarantowania niezależności funkcjonowania obu pionów.

Dominującym dostawcą gazu na Słowację jest koncern Slovenský plynárenský priemysel (SPP), do którego należy spółka dystrybucyjna oraz spółka Eustream, zarządzająca słowacką częścią gazociągu Braterstvo, którym płynie większość rosyjskiego gazu na rynek UE. Choć większościowym akcjonariuszem SPP (51%) jest państwo, kontrolę menedżerską sprawują prywatni udziałowcy: niemiecka spółka E.ON i francuska GDF Suez, które negocjują sprzedaż swoich udziałów czesko-słowackiej grupie kapitałowej Energetický a průmyslový holding (EPH).

Komentarz

- Słowacki rząd odkłada ostateczną decyzję o modelu liberalizacji rynku gazu, ponieważ to pozwala mu silniej oddziaływać na transakcję między E.ON i GDF Suez a EPH. Słowackie władze w równoległe prowadzonych negocjacjach z EPH najprawdopodobniej będą starać się zwiększyć swój wpływ na SPP (zwłaszcza na politykę cenową firmy). Mało prawdopodobne jest odzyskanie przez rząd słowacki kontroli menedżerskiej nad SPP, ale w zamian za przyjęcie przez państwo modelu rozdziału menedżerskiego (zamiast własnościowego) udziałowcy EPH mogą zgodzić się na silniejszą pozycję rządu w spółce. Podtrzymanie decyzji o wdrożeniu modelu pełnego rozdziału własności oznaczałoby natomiast, że EPH nie mógłby jednocześnie kontrolować części przesyłowej i dystrybucyjnej koncernu SPP, przez co kupno tej firmy straciłoby dla EPH na atrakcyjności.

- Przejście na model rozdziału menedżerskiego na rynku gazu jest prawdopodobne, tym bardziej że rozdział właścicielski jest trudny do wykonania w ramach terminów zapisanych w ustawie (do końca lutego 2013). Zmianę modelu uprawdopodobnia też to, że zarówno podczas negocjacji trzeciego pakietu energetycznego, jak i prac nad jego wdrażaniem słowackie władze opowiadały się za modelem ITO, który w przypadku słowackim umożliwiłby kontrolę nad przesyłem i dystrybucją w ramach koncernu SPP.
- W sektorze energii elektrycznej implementacja trzeciego pakietu sankcjonuje daleko posuniętą liberalizację rynku, którą dodatkowo wzmocni integracja rynków słowackiego, czeskiego i węgierskiego w ramach modelu *market coupling*, który ujednolica zasady handlu na regionalnych giełdach energii. Projekt usprawniający płynność przesyłów energii przez granice jest obecnie testowany i ma ruszyć z początkiem września br.